

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

[Redacted]

בפני כב' השופטת יהודית שטופמן
 בעניין: [Redacted]
 ע"י ב"כ עו"ד א. סירד
 נגד
 ע"י ב"כ עו"ד דות דיין-ולפנר

המבקשת: [Redacted]
 המשיב: [Redacted]

לפניי: 127
 127
 127
 127

פסק דין

- 1
- 2 א. בפניי בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט לענייני משפחה, מחוז ת"א (כב' השופטת חנה רוטשילד) מיום 29.8.2010 שניתנה בגדרי תמ"ש [Redacted]
- 3
- 4 ב. העובדות העיקריות הצריכות לענייננו, הן כדלהלן:
- 5 המבקשת והמשיב הם בני זוג לשעבר ולהם בת קטנה, כבת תשע, [Redacted] (להלן: "הקטינה"). בשנת 2006 נפרדו הצדדים ומאז מתנהלים ביניהם הליכים משפטיים ממושכים, בין היתר בשאלת משמורתה של הקטינה ורצונה של המבקשת להגר עם הקטינה לארה"ב. זמן קצר לאחר גירושי הצדדים נישאה המבקשת מחדש ונולד לה ולבן זוגה ילד נוסף.
- 6 עד חודש ינואר 2010 התגוררה המבקשת יחד עם הקטינה ב-[Redacted] והקטינה למדה בבית ספר [Redacted] שבעיר. בחודש ינואר 2010, במהלך שנת הלימודים האחרונה, העתיקו המבקשת ומשפחתה את מקום מגוריהם מ-[Redacted] ל-[Redacted]
- 7 עוד קודם לכן, ביום 19.11.2009 פנה המשיב לבית משפט קמא בבקשה ליתן צו האוסר על המבקשת להעתיק את מגורי הקטינה אל מחוץ ל-[Redacted]
- 8 בתגובתה מיום 7.12.2009 ציינה המבקשת כי בכוונתה להעתיק את מקום מגוריה לאחת הערים הסמוכות ל-[Redacted] וכי "בכל מקרה הקטינה לא תשנה את המסגרת החינוכית בה לומדת, את החוגים בהם לוקחת חלק, המסגרת החברתית לא תיפגע, ובעיקר לא יפגע הקשר בין האב לקטינה..." (מתוך פסקה 4 לבקשה מטעם המבקשת מיום 28.1.2010).
- 9 ביום 21.1.2010 ניתן צו כמבוקש על ידי בית משפט קמא, וזאת עד להחלטה אחרת.
- 10 ביום 21.1.2010 פנה המשיב לבית משפט קמא בבקשה ליתן צו המורה למבקשת למסור לו את כתובת המגורים שבה היא מתגוררת עם הקטינה.
- 11
- 12
- 13 בדיון שהתקיים בפני בית משפט ביום 31.1.2010 הורה בית משפט קמא למבקשת, בין היתר, למסור למשיב את כתובתה החדשה.
- 14

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים

1 עוד ציין בית המשפט בהחלטות שניתנו על ידו במסגרת הדיון מיום 31.1.2010, כי
2 "אין חולק שהמשיבה עברה להתגורר במקום מגורים חלופי ביחד עם הקטינה וזאת
3 מבלי שמטרה למשיב את כתובת מגוריה ואו הכתובה אליה היא מתעתדת לעבור".
4 ביום 7.2.2010 הודיע המשיב לבית המשפט כי "הוא מקבל את המלצת כב' ביהמ"ש
5 שלא להמשיך באותו חלק של ההליכים, הנוגע למעבר מגורי הקטינה לעיר [REDACTED]
6 כאותם ימים שהיא עם המשיבה... יחד עם זאת המבקש עומד על המשך
7 ההליכים בכל הנוגע לאותו חלק בצו המניעה, האוסר על המשיבה לתוציא את
8 הקטינה ממסגרת לימודיה בביה"ס היסודי [REDACTED] בפחות עד
9 ההכרעה הסופית בשאלת משמורת והגירתה של הקטינה".

10

11 ביום 12.7.2010 הגישה המבקשת לבית משפט קמא בקשה שכותרתה "בקשה דחופה
12 למתן צו עשה המתיר למבקשת לרשום הקטינה לביה"ס [REDACTED] לשנה"ל
13 הקרובה שתחילתה בחודש ספטמבר 2010".

14 בבקשתה ציינה המבקשת כי הקטינה הביעה את רצונה להירשם לבית ספר [REDACTED]
15 שם היא מתגוררת, וכי לאב - המשיב לא ייגרם כל נזק משינוי המסגרת
16 החינוכית של הקטינה.

17 טרם החלטת בית המשפט בבקשת המבקשת, הוגש לבית משפט קמא תסקיר סעד
18 ערוך על ידי פקידת הסעד במחלקה לשירותים חברתיים של עיריית [REDACTED], בו
19 הומלץ להשאיר את הקטינה בבית הספר [REDACTED] שב[REDACTED].

20 ביום 26.8.2010 זרחה בית משפט קמא את בקשת המבקשת ליתן לה היתר לשנות את
21 המסגרת החינוכית של הקטינה ולחעבירה מביית הספר [REDACTED] שב[REDACTED] לבית
22 הספר [REDACTED] שב[REDACTED], וזאת מן הנימוקים הבאים, המובאים לחלן בקצרה:

23 "אכן, כטענת האם, היא הינה המשמורנית של הקטינה, אך אין בכך כדי להקנות
24 לה זכות לשנות את המסגרת החינוכית בה לומדת הקטינה, תוך העמדת האב בפני
25 עובדה מוגמרת... סבורני, כי, נכון להיום, טובת הקטינה היא להישאר ולהמשיך
26 בלימודים בבית ספר [REDACTED]; זאת מהטעמים המפורטים להלן:

27 כפי שציינה פקידת הסעד, במשך השנים האחרונות היה בית הספר לעוגן חשוב
28 ויציב בחיי הקטינה.

29 אכן, כעולה מהתעודה של הקטינה של שנת הלימודים האחרונה, שצורפה לבקשה,
30 הקטינה הינה תלמידה טובה ומוכשרת, וסביר להניח, כי היא תוכל להתאקלם
31 בבית ספר חדש. עם זאת, סבורני, שיש ליתן חשיבות רבה לעובדה, כי הקטינה
32 משולבת חברתית בכיתתה וכי יש לה חברות בבית הספר, הן בשעות הלימודים והן
33 בשעות אחר הצהריים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים

1 הקטינה עברה משבר ושינויים רבים במשך תקופה קצרה יחסית בחייה, הוריה
2 התגרשו, האם נישאה מחדש, לאם נולד תינוק, וכן האם ומשפחתה, ביחד עם
3 הקטינה, עברו להתגורר ב[REDACTED], ונכון להיום כבר החליפו מקום מגורים
4 באותה עיר, אם כי בסביבה שונה. יתירה מזו, בפני בית המשפט תלויה ועומדת
5 תביעת ההגירה שהוגשה על ידי האם, אשר אם וככל שתאושר, תהא כרוכה במעבר
6 נוסף של הקטינה, על כל המשתמע מכך.

7 בנסיבות אלה, ובשים לב לעובדה, כי נוכח הסדרי הראיה הנרחבים אשר נקבעו
8 בהמלצת המומחית, והעובדה כי, ממילא גם אם תעבור הקטינה ללמוד בבית ספר
9 ב[REDACTED] יהא הדבר כרוך בצורך לנסוע מ[REDACTED] ל[REDACTED] בבקרים
10 שלאחר הלינה בבית האב, אין מקום לערער בשלב זה את היציבות בחייה ואין
11 להתייר את המעבר לבית הספר ב[REDACTED]."

12

13 החלטת בית משפט קמא באשר לרישום הקטינה בבית הספר בעיר [REDACTED] היא
14 מושא בקשת רשות הערעור שבפניי.

15

16 ג. עיקרי טענות הצדדים

17 המבקשת טוענת כי מאחר שהיא הינה החורה, אשר לו נתונה משמורת מלאה
18 וקבועה של הקטינה, הרי שעומדת לה החירות להעביר את הקטינה ללמוד בבית ספר
19 חסמוך למקום מגוריה החדש. לטענתה החלטת בדבר מקום חינוכו של קטין הינה
20 החלטה הכרוכה אינהרנטית בזכות המשמורת.

21 לטענת המבקשת טובת הקטינה הינה ללא ספק ללמוד בבית ספר חסמוך למקום
22 מגוריה הקבוע. כיום נוסעת הקטינה שעות ארוכות למרות אי הנוחות הכרוכה בכך,
23 לבית הספר וחזרה ממנו. כן לטענת המבקשת, ריחוק בית הספר ממקום מגורי
24 הקטינה מגביל את הקטינה מבחינה חברתית.

25 המבקשת טוענת כי הקטינה הינה ילדה סתגלנית ושינוי המסגרת החינוכית לא יביא
26 לפגיעה ביציבות חייה.

27 המשיב טוען כי, בשים לב לכך שהקטינה לנה אצלו שני לילות בשבוע, הרי שגם אם
28 הקטינה תלמד בבית הספר ב[REDACTED], עדיין תיסע לבית הספר עם אחד מהוריה,
29 רק בכיוון ההפוך. המשיב טוען כי הקטינה מנהלת חיים מלאים ב[REDACTED]
30 משתתפת בחוגים, נפגשת עם חברות ועוד.

31 לטענת המשיב, המבקשת מסיתה את הקטינה נגדו, מסתירה ממנו מידע בדבר מקום
32 מגורי הקטינה ומחבלת בקשר שבין האב לבתו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים

1 המשיב טוען עוד כי טענת המבקשת, לפיה האם היא המשמורנית היחידה, מוטעית,
2 שכן בפועל הקטינה חולקת את זמנה בין שני החורים כמעט באופן שווה ומכל מקום,
3 לטענת המשיב, אין הורה משמורן זכאי לקבל, ללא הסכמת ההורה השני, החלטות
4 בעניין חינוכו של ילדם המשותף.

5
6

ד. דינו

7 לאחר שקראתי את טענות הצדדים ואת החלטתו של בית משפט קמא, כמו גם את
8 המסמכים שהוגשו על ידי הצדדים, החלטתי ליתן למבקשת רשות ערעור ולדון
9 בבקשת רשות ערעור בערעור. יחד עם זאת, הגעתי למסקנה כי דין הערעור להידחות.

10

11 בפתח הדברים אציין כי איני מקבלת את טענת המערערת, כי עומדת לה הזכות
12 הבלעדית, כהורה משמורן, להחליט היכן תלמד הקטינה. החלטה בדבר חינוך הקטין
13 מסורה לשני הורי הקטין ולא להורה המשמורן בלבד. זאת, בהתאם להוראת סעיף
14 15 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1968, הקובע כדלהלן:

15 "אפוטרופסות ההורים כוללת את החובה והזכות לדאוג לצרכי הקטין, לרבות חינוכו,
16 לימודיו, הכשרתו לעבודה ולמשלח-יד ועבודתו, וכן שמירת נכסיו, ניהולם ופיתוחם;
17 וצמודה לה הרשות להחזיק בקטין ולקבוע את מקום מגוריו, והסמכות לייצגו".

18

19 בעניין זה ראו דברי בית המשפט העליון (מפי כבי נשיא בית המשפט העליון, דאז,
20 השופט שמגר) שנאמרו בגדרי ע"א 2266/93 פלוני קטין נ' פלוני, פ"ד מט(1) 221
21 (1995):

22 "זכויות החורים כלפי ילדיהם ניתן לחלק לצורך ענייננו לשניים: משמורת ושאר
23 ענייני האפוטרופסות. במצב הרגיל (כשהתא המשפחתי שלם) חופפות המשמורת
24 והאפוטרופסות הטבעית, אולם משמחליטים האב והאם לסיים את חייהם
25 המשותפים ולהיפרד זה מזו, קם ההכרח להעניק משמורת פיזית על הילד לאחד
26 מהם, והאחר זוכה בזכויות ביקור בלבד. הזכות להחזיק בילד מתפצלת בנסיבות
27 כאלה משאר ענייני האפוטרופסות. אין ספק כי הזכות להחזיק בילד היא הזכות
28 ה"גלעינית", ולכן ניטשים סביבה מרבית המאבקים בעת פרידת ההורים. אולם
29 המשפט הישראלי אינו מעניק זכות יחיד להורה המשמורן על כלל ענייני
30 האפוטרופסות, והענקת החזקה למי מן ההורים משיירת זכויות עודפות המוסיפות
31 להיות נתונות לשני החורים גם יחד:

32 "הזכות להחזיק בקטין היא אחת מזכויות האפוטרופוס, ומקום שקטין נמצא
33 ברשות האפוטרופוס, לא קמה כמובן השאלה, מי רשאי לקבוע את מקום

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים

1 החינוך. אך משנתפצלו חזקה ואפוטרופסות, מתעוררת השאלה אם קביעת מוסד
2 החינוך כלולה בזכות החזקה, או שמא היא נמנית על הזכויות העודפות
3 שנשתתרו בידי האפוטרופוס, לאחר שזכות החזקה נפודה מן החבילה...

4
5 ...גירושי ההורים משאירים את דין האפוטרופסות בעינו ועדיין יש לשני
6 ההורים דעה לגבי חינוך ילדם. ייתכן שלגבי ענין משני וקל ערך הנוגע לחינוכו
7 של קטין בבית ההורה המחזיק בילד, תהא זכות ההכרעה בידי אותו הורה...

8
9 ...הרשות להחזיק בקטין אינה אלא צמודה למעמד האפוטרופסות, אך חינוכו
10 של קטין ולימדיו ענין הם לשני האפוטרופסים לענות בו... מקום שאלה
11 חלוקים בדעותיהם, על בית-המשפט לקבוע, בהתאם לסעיף 25 הנ"ל (בג"צ
12 181/68 פלורסהיים נ' בית-הדין הרבני האזורי בחיפה ואח' [9], בעמ'
13 727-726; ההדגשות שלי - מ' ש'), ראה גם בג"צ 181/81 מ' מור ואח' נ' בית
14 הדין הרבני האזורי, חיפה ואח' [10], בעמ' 106.

15 מובן שאין האמור נוגע לכלל החלטות שעל ההורה לקבל בנוגע לילדיו, וברור
16 שלהורה המשמורן נתון שיקול הדעת לקבל החלטות שהן טפלות או אינהרנטיות
17 לזכות למשמורת, בלא צורך להיוועץ בהורה האחר. יש גם החלטות שעל ההורה
18 המשמורן לקבל על דעת עצמו במצב חירום, תוך חובה ליידע את ההורה האחר
19 ולשתפו בהמשך התהליך בהקדם, וברוח זו מנוסח סעיף 18 לחוק הכשרו המשפטית
20 והאפוטרופסות. קשה לגזור את קו הגבול בין אותם נושאים שהם טפלים ונגררים
21 אחר המשמורת, לבין הנושאים שההכרעה בהם נותרת בידי שני ההורים, אך נראה
22 כי ניתן להכליל ולומר שמדובר בהחלטות עקרוניות הנוגעות לזכותו-חובתו הכללית
23 של ההורה כלפי הילד: דאגה לחינוכו הכללי והדתי של הקטין, פיקוח על רכושו,
24 דאגה לבריאותו של הקטין. בכל הנושאים הללו על ההורים להחליט תוך שיתוף
25 פעולה והסכמה, ולעתים כרוכה הפעולה באישור בית המשפט (ראה סעיף 20 לחוק
26 הכשרות המשפטיות והאפוטרופסות).

27 הגיונה של גישה זו נעוץ בכך שחובתנו הזכויות של הורה כלפי ילדיו אינן מתמצות
28 אך בזכות להחזיק בו, ואינן מסתיימות משנמסרת החזקה בו להורה האחר, ולתפן.
29 גישה המעניקה מונופול להורה המשמורן פוגעת לא רק בזכויותיו של ההורה האחר
30 אלא גם בילד" (שם, עמ' 239 - 241).

31
32 הדברים נכונים גם לענייננו, קל וחומר, כאשר בין שני הצדדים, תלויה ועומדת
33 תביעת משמורת בענין הקטינה, המתנהלת בבית משפט קמא.

34 איני סבורת, כטענת המערערות, כי ההחלטה לשנות את המסגרת החינוכית שבה
35 לומדת הקטינה הינה החלטה משנית הטפלה לזכות המשמורת. כפי שעולה מנתסקיר

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

- 1 פקידת הסעד ואף מטענות הצדדים, הקטינה נמצאת בתוך - בלב סכסוך מורכב
2 שבין הצדדים- ועפ"י תסקיר פקידת הסעד שאלת העברתה מבית ספרה היא שאלה
3 מהותית, שיש בה כדי לערער את יציבות חיי הקטינה. לפיכך, סבורה אני כי החלטה
4 מהותית מעין זו, בנסיבות העניין, צריכה להתקבל בהסכמת שני הורי הקטינה, ובאין
5 הסכמה, בית המשפט הוא זה שיכריע במחלוקת שבין הצדדים, על פי שיקולי טובת
6 הקטין.
- 7 סבורה אני כי במקרה זה, בית משפט קמא שקל את כלל השיקולים הרלוונטיים
8 והגיע למסקנה נכונה בנסיבות העניין, המתחשבת בטובת הקטינה ובצרכיה.
- 9 החלטתו של בית משפט קמא לא ניתנה בחלל ריק, היא מבוססת על תסקיר של
10 פקידת סעד, אשר המליצה שלא לשנות את המסגרת הלימודית שבה לומדת הקטינה
11 כיום. כך, בתסקיר מטעמה, ציינה פקידת הסעד כי הקטינה נקלטה היטב בבית
12 ספרה, והיא תלמידה מובילה מבחינה לימודית וחברתית. פקידת הסעד ציינה
13 בתסקיר כי היא אינה ממליצה על העברתה של הקטינה לבית ספר חדש, וזאת לאור
14 הצורך ביציבות בחייה של הקטינה.
- 15 זאת ועוד, התביעה העיקרית המתנהלת בין הצדדים בבית משפט קמא עוסקת, בין
16 היתר, בבקשתה של המערערות להגר עם ביתה לארצות הברית. אם בסופו של ההליך
17 תתקבל בקשתה של המערערות הרי שהקטינה תיגרש להעתיק את כל מגוריה למדינה
18 אחרת, כמו גם לבית ספר חדש. עניין זה מהווה שיקול משמעותי שלא לשנות
19 לקטינה, בשלב זה, את המסגרת החינוכית שבה היא לומדת במשך שנים.
- 20 מקובלת עליי טענת המשיב, שלפיה טענת המערערות כי הקטינה נוסעת שעות רבות
21 לבית הספר ב[REDACTED], אינה מהווה שיקול לקבלת בקשת המערערות. הקטינה
22 מבלה כמעט מחצית מימי השבוע אצל אביה - המשיב, כך שאם תעבור ללמוד בבית
23 הספר ב[REDACTED], ממילא תמשיך בנסיעות ארוכות לבית הספר, רק בכיוון ההפוך.
- 24
- 25 בשולי הדברים, יצוין, כי במסגרת שיקולי לדחות את הערעור, שקלתי גם את
26 העובדה שהאם, המערערות, העתיקה את מגורי הקטינה ל[REDACTED], בלא ליידע את
27 האב, ובלא למסור לו את הכתובת החדשה, עד אשר ניתן צו של בית משפט קמא
28 המורה לה למסור כתובת זו. כמו כן, המערערות, עם הודעתן על כוונתן להעתיק את
29 מגורי הקטינה לעיר אחרת, הודיעה לבית משפט קמא כי "בכל מקרה הקטינה לא
30 תשנה את המסגרת החינוכית בה לומדת, את החוגים בהם לוקחת חלק, המסגרת
31 החברתית לא תיפגע, ובעיקר לא יפגע הקשר בין האב לקטינה".
- 32 לא נראה כי המערערות אכן מילאה אחר האמור בהודעתה זו, אלא שינתה את טעמה
33 וטענותיה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17

ה. סוף דבר

הערעור נדחה.

החלטת ביהמ"ש קמא לפיה הקטינה תמשיך בלימודיה בבית הספר ב[REDACTED]
תעמוד בעינה.

המעוררת תשלם למשיב הוצאות החליך ושכ"ט עו"ד בסך 7,000 ₪ שישאו הפרשי
הצמדה וריבית מיום 1.4.11 ועד מועד תשלומם בפועל.

ניתן היום, כ"ב אדר ב' תשע"א, 28 מרץ 2011, בהעדר הצדדים.

יהודית שטופמן, שופטת